

se mora zahtevati, da se bori pri sklepanju o trgovinski pogodbi s Srbijo tudi na to oziralo.

Član družbe.

Trgovinska pogodba je stopila med tem na podlagi pooblastilne postave dne 30. avgusta provizorično do 31. decembra 1908 v veljavo.

(Opomba uredništva.)

Novice.

Trgatev. Lepi krasni časi trgatve so pričeli. V vinogradih streljajo, mladina vriska in poje, in grozd za grozdom roma pod prešo, da nam s svojo krvjo oslaja življenje... Trgatev! Najkrasnejši čas celega leta! Koliko življenja in koliko veselja je od tebe odvisnega! Življenja, — kajti ti si plačilo za celo leto truda in dela. Dragocena kapljica je sok grozdja; — kri, znoj kmeta je to, — čimlejša je trta, temveč dela in trpljenja kmetovega je zahtevala... Gospoda v velikih mestih pije zlato vinsko kapljico iz zelenih naših gor. Kristalni kozarci žvenketajo in hvalospevi naši trti donijo do stropa —

„Oče nebeški zdaj

še en kozarek daj —“

— a nikdo, nikdo se ne spomni na vstavitelja te krasote, na kmeta, ki je delal in trpel in se mučil in tresel pred nevihto in molil iz vročega srca k Večnemu, naj mu ohrani nežno rastlino do sadu... Kmet-vinogradnik, ali ne čutiš ponos v sebi, ko vidiš, da se raduje celi svet nad tem, kar je tvoje delo vstvarilo, izsevalo iz zemljice?! Kmetški ponos, vzdrami se v času trgatve, ko zavladajo po celem svetu veselje, ker si bil ti priden, — razkošje, ker si se ti celo leto mučil, — sreča, ker si žrtvoval ti kmet nehvaležnemu svetu svojo kri... Bodi nam pozdravljena, krasna trgatev, ki nam dokazuješ moč kmeta, ki nam daje veselje za zeleno domačo grudo, — ti trgatev, ki si praznični čas... Mladina, raduj se, trgatev je krasna!

Vinogradniki! Pričela se je vinska trgatev in kmetje že prihajajo v mesta, da bi prodali svoj vinski mošt. Trgatev je v splošnem imenitna in izpolnjuje pač vse nade. Tudi kakovost letošnjega pridelka je taka, da smemo z njo zadovoljni biti. Ali na nekaj moramo vinogradnike vendar opozoriti! Kakor znano, velja zdaj že nova vinska postava in tudi kletarski nadzorniki so že imenovani. Opozarjamo tedaj kmete, naj se nikar ne pustijo zapeljati, da bi mešali in kvarili vino. Zlasti prosimo kmete v njih interesu, naj ne mešajo vinskega mošta z sadnim moštom. Prišli bi v hudo kazen in imeli veliko škodo. Tudi glede cene naj se kmeti preje posvetujejo z strokovnjaki. Tja v en dan ni treba vina prodajati. Cene se lahko izve! Torej še enkrat: vinogradniki, pozor! Trgatev je šele dobra, kadar imate — denar v žepu!

Psovke dokazujejo po navadi pomanjkanje resnih argumentov. Človek, ki ve, da je v krivici in ki je dovolj nesramen, da tega ne izpove, psuje in vpije. Približno na tem stališču stojijo tudi prvaški listi. Edino z navadnimi psovkami, kakor se jih čuje le v predmestnih krčmah, hočejo svojim čitateljem pesek v oči natresti. Vbogi čitatelji prvaških zakotnih lističev, kako se nam smilite! Vi še ne čutite, za kako neumne vas imajo uredniki vaših lastnih časopisov!... Nam je pač vse eno, ali nas ti prvaški časnikarski poštenjakoviči hvalijo ali pa psujejo. Za te ljudi imamo le pomilovalni nasmeš. In čimbolj nas psujejo, tembolj čutimo potrebo pametnega naprednega dela. Čimbolj kričijo, tembolj dokazujejo svojo onemoglost. Čimbolj se ježijo, tembolj kažejo otročjo svojo slabost, smrkolino svojo naravo. Vsaka psovka, ki jo napišejo naši nasprotniki, je le dokaz, da so s svojimi argumenti pri kraju in da le pljujejo ogenj ter žveplo, ker ne znajo družega. Bal se teh groženj nikdo ne bode! Presneto otročji bi morali biti, ko bi se zbal pri primeru enega Spindlerja. Ta študent si pač preveč domišlja. On hoče biti ne vemo kaj. Menda izveličar ali prerok slovenskega naroda. Pač revno, žalostno bi moralo biti to slovensko ljudstvo, ko bi bilo odvisno od takih prerokov in izveličarjev. Gospod Lojze Spindler naj se imenuje Vekoslav ali kakorkoli hoče, zato je v javnem življenju spodnje Štajerske vendar le — ničla. In čez to dejstvo mu ne pomaga nobena psovka, pa če je še tako nesramna, nobena laž, pa če je še tako neumna

in gorostasna. Lojzek, ne smeš sam svojo osebo, saj vendar veš koliko veljave ti gre! Saj ve danes vendar vsakdo, da si le hlapček prvaških dohtarjev, da moraš plesati, kakor žvižgajo prvaški dohtarji, ker bi drugače dobil broc, kakor si jo svoj čas dobil od uredništva „Domovine“. Mi se s tako malenkostno osebo, kakor je ta Spindler, res ne bodedo več pečevali. Škoda papirja in tinte! V splošnem pa ponavljamo prvaškim listom: Le psujte naprej, vsaka vaših neumnih, surovih psovka pade na vas nazaj in prišel bode čas, ko se bodede prvaki v lastnem blatu zadušili...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Smrtne obsodbe in grozilna pisma so dobili, kakor smo že poročali, nekateri možje, katere imajo prvaški hujšakači za voditelje naprednega gibanja. Tako je dobil župan Ornič od nekega „anarhističnega društva“, ki pa je čudom čuda v prvaških rokah, smrtno obsodbo. Istotako g. dr. Plachki in urednik g. Walter v Celju. Posebno piko imajo ti fantalini, seveda tudi na našega urednika g. Linhart, ki je dobil skupno 26 grozljivih pism. Na vsa ta otročje-falotska pisma imamo seveda samo en odgovor in to je — zaničevanje. Fej čez take ljudi, ki grozijo z umorom! Fej čez te strahopetneže, ki jih je le gobec in nič drugega!

Kaznovani prvaki v Sevnici. Kakor znano, je bila nemška šola v Sevnici že davno prvakom trn v oči. Sovražili so jo v dnu svoje duše. In sovražijo jo še danes. Kajti ti ljudje dobro vedo, da bi se ljudstvo že davno otreslo prvaške jarma, jarma izsalscev in pijavk, ko bi se pridobilo potom nemškega jezika potrebne izobrazbe. Že pred dvema letoma so napadli nahujskani sevnški prvaki nemške šolske otroke. Kako surov mora biti odrasen človek, ki se ne strmuje, izpusti svojo narodnjaško jezo nad nedolžno deco! In vendar se je to že v Sevnici zgodilo. Ko pa so se pojavili zadnji izbruhi prvaške gonje in so zaslepljeni ljudje razbijali tujo imetje, hoteli so pokazati tudi sevnški „narodnjaki“ svojo „prepričanje“. Ali imeli so smolo. Sodnjaja jih je zasačila, obtožila in obsodila. Ravno ta slučaj nam dokazuje dva dejstva. Prvič dejstvo, da kmetje, sploh široka masa slovenskega ljudstva nima ničesar opraviti s temi brezvestnimi napadi in da imamo na Štajerskem le nekaj zločinskih hujšakačev, ki se s takimi napadi pečajo. Drugič pa, da imajo prvaki največjo jezo na nemške šole. Oni se bojijo te nemške šole, ako rayno jo rabijo sami za-se in za svojo deco. Bojijo se te nemške šole, ker dobro vedo, da se da le neumno ljudstvo izkoristiti in v narodnjaške namene zlorabljati, — pametno ljudstvo vzame metljo in pomeče s temi narodnjaško-bedastimi smetmi... Kakor smo že poročali, so napadli sevnški narodnjaki ponoči nemško šolo in razbili poslopju okna. Ali bili so zasačeni in so se morali pred sodnijo za svoj junaški čin zagovarjati. Toženi so bili: sodnijski pisar Friderik Visjak, v državni tiskarni na Dunaju uslužbeni Gustav Simončič, ljubljanski plakater J. Smolej in mlinar Anton Poljanec. Zadnji je precej premožen; ko so ga zaprli, našli so pri njemu 2.500 kron denarja. Obtoženci so se delali seveda za nedolžne in so metali krivdo eden na drugega. Vsi so naglašali, da so bili nahujskani in pijani. Seveda, najprve napravijo ti junaki nesramno lumparijo, potem pa prosijo za milost, češ da so bili pijani. Priče so izpovedale, da se je vrglo proti šoli 15 težkih kamenjev in ciglov; nekateri teh kamenjev so bili do 2 kil težki. S takimi rokovanjskimi čini so hoteli prvaki v Sevnici svojo „narodnost“ dokazati. Nemške priče, zlasti g. nadučitelj Tomiuh so vkljub temu sodnike za milost prosile. In res so bili obdolženci milostno kaznovani. Poljanec je bil obsojen na 4 tednov ječe, Visjak in Simončič vsak na 3 tedne ječe, Smolej pa na 14 dni zapora s trdim ležiščem. Tako si bodejo ti tički že zapomnili, kaj se pravi drugo lastnino poškodovati in hujšakače poslušati. Žal da se tiste lopove ne more zapreti, ki so pravzaprav glavni krivci in ki sedijo v uredništvih prvaških listov...

Napad na Brežice? Sprejeli smo nesramni in naravnost krvoločni spis, ki so ga izdali brežiški prvaki, da bi nahujskali kmetško ljudstvo za napad Brežic v nedeljo 11. t. m. Hujskanje

teh brezvestnežev je tako nesramno, da se prvaki sami bojijo prevzeti odgovornost za svoje zločinsko ravnanje. Zato so pustili dotični list v neki tuji hrvaški tiskarni tiskati. Mi opozarjamo kmete brežiškega okraja, naj se ne pustijo nahujskati in naj držijo tudi svoje sinove doma! V Brežicah je vojaštvo in škoda je krvi prelivali za podle, prvaške hujšakače!

Proti nemški šoli v Hrastniku delajo prvaki, zlasti Roševi pobje, z vsemi močmi. Malodane obljubujejo nebesa vsakemu, ki ne pošilja svojih otrok v nemško šolo. Ali vse jim nič ne pomaga. Letos se je v hrastniško šolo šlo 15 otrok več kot lani vpisalo. Le tako naprej, prvaki.

Sejem v Ptuj. Živinski in svinjski sejem, ki je bil obenem tudi sejem s konji in žrebtami, in ki se je vršil 7. oktobra se je dobro obnesel. Prignalo se je 180 konj, 750 komadov govede in 680 prašičev. Trgovina je bila pri navadni ceni dobra. Prihodnji svinjski sejem se vrši dne 14. oktobra 1908. Ostale tržne cene (katere smo objavili v zadnji številki v posebni tabeli) se niso spremenile.

V št. lju v Slov. gor. se vrši potovalno zborovanje kmetijske podružnice pri št. lju v Slov. gor. v nedeljo, 18. oktobra t. l. ob pol 3 popoldne v gostilni gospoda Ornika na Jarenini. Govoril bo deželni potovalni učitelj za živinorejo, gospod Martin Jelovšek o pomoči pri porodih živine in o prvi pomoči pri nezgodah. P. n. člani kmetijske podružnice in kmetovci so uljudno vabljeni, da se zborovanja udeležijo v kolikor mogoče velikem številu.

Lepo! Kakor znano, je napovedal svoj čas prvaški kamnosek Čamernek v Celju konkurz. Vsed tega se mu je tudi koncesija za obrt odtegnila. Zdaj ga je pa rešil neki nemški kamnosek Fellner iz Lipnice. Le-ta je posodil bankerotnemu Čamerniku svoje ime, tako da ta zopet lahko svojo obrt izvršuje. V sili so torej Nemci tudi najbolj zagriženemu prvaku dobri, kaj-ne?!

Posl. H. Wastian je imenovalo mariborsko pevsko društvo za svojega častnega člana. Čestitamo!

Niti ženske jim niso svete. Neki neznani prvaški falot je napadel v celjski okolici hčerko napredne družine in jo hotel usmrtiti. Žendamerija išče falota in upamo, da ga bode tudi dobila. Torej tej bandi niti ženske niso svete. Sram jih naj bode, teh pouličnih falotov!

V Vojniku bode ustanovilo nemško šolsko društvo novi nemški otroški vrtec.

V Rogaško Slatino je prišlo do 30. septembra 3050 strank s skupno 4442 osebami. Kakor se vidi, se ta izvrstna kopel prav krasno razvija, kar je gotovo celemu okraju le v dobiček.

Vlak je povozil beračico Uršo Cmok i sv. Jurja ob j. žel. Mašina je vlekla nesrečnico 10 metrov daleč. Seveda je bila takoj mrtva.

Iz drevesa padel je posestnik Maks Čater na Pečovniku pri Celju. Padel je tako nesrečno, da je v dveh urah umrl.

Umrli je v Laškem trgu g. župnik Zuža. Bil je pravi, dobri duhovnik in vse žaluje za njim. Bodi mu lahka domača zemlja!

V Konjicah je umrl posestnik g. Joh. Waland v 86. letu svoje starosti. Bil je eden najznamenitejših meščanov v Konjicah. Čez 50 let je sodeloval v občini. Pravi poštenjak in kreпки značaj je bil pokojnik. N. p. v. m.!

Iz ljubosumja je hotela žena H. v Brežicah neko drugo žensko ustreliti. Zadel pa ni dobro. O ti presneta „Eifersucht“!

Iz Koroškega.

Št. Vid v junski dolini. Lep gospodek je vsakakor naš župnik Jožek Svaton. Kakor znano zna mož imenitno piti; 25 steklenic pive na enem sedežu niti ni preveč. Ali to ni še najhujše. Mož se peča tudi s politiko. Svoje politične nazore pa hoče drugim ljudem na ta način v glavo prisiliti, da jih pretepava, suje in telesno poškoduje. Da je to istina, nam dokazujejo zadnji slučaj, ki so se dokončali na sodnji. Dne 22. 7. t. l. se je namreč vršila pri sodišču glavna razprava proti fajmostru Svatonu zaradi pretepavanja enega svojih faranov po imenu Aleks. Wrienz. Župnik je bil obsojen na 20 kron globe odnosno 48 ur zapora. Ta duhovnik krščanske ljubezni je zgolj iz hudobije po noči ob 10. uri dotičnega farana na prostem

napadel, vrgel na tla in ga s pestmi pretepaval, kakor delajo to tolovaji in ubijalci. Čudno je bilo, da je prva sodnija tako milo sodila in duhovniškemu pretepaču tako malo kazni naložila. Župnik Svaton pa je bil celo tako predzren, da se je proti krivdi in kazni pritožil. Pritožbo je pa vložil tudi državni pravdnik. Vzklicna razprava se je vršila dne 4. 9. 1908 v Celovcu. Pritožba župnika-pretepača je bila seveda zavrnjena. Pač pa se je ugodilo pritožbi državnega pravdnika in je bila župnikova kazen zvišana na 60 kron globe odnosno 3 dni zapora. Hm, hm, to si pač Svatonček niti sanjati ni pustil. Njegovi farani pa so baje zelo zadovoljni s to razsodbo. Zdaj bode župnik vsaj vedel, da tudi on ne sme pretepavati in da smo pred postavo vsi enaki.

Velikovec. Sprejeli smo od prvaškega g. Steržeta sledeči „popravek“, ki mu ga je skrpul gotovo kakšni farček, ker je sam premalo izobražen: „Slavno uredništvo! Sklicujoč se na 19. tisk. zak. z dne 17. 12. 1862. blagovolite z ozirom na Vaš članek Velikovec v Vašem listu „Štajerc“ z dne 6. sept. 1908. št. 36 objaviti na istem mestu in s istim črkami v prihodni ali naslednji številki sledeči popravek. Ni res, da jaz uboge kmete, kateri so v stiskah tako podpiram, da jim 22 goldinarjev za met. eent. plačujem.“ Res pa je, da pod 33 do 35 goldinarjev za meterski cent se nisem kupil živine. — V Velikovcu dne 25. sept. 1908. — A. Sterže. — Mi temu „popravku“ seveda niti glitice ne verujemo. Naš dopisnik nam bode že povedal imena tistih kmetov, katerim je Sterže na tako krščanski način pomagal. A potem se pomenimo o stvari nadalje!

Po svetu.

Kamenje na vojake metal je v Ljubljani pri zadnjih izgrelih tiskarnarski učenec Kadunc. Mežozobni fantek je bil obsojen na 14 dni zapora. 25 po zadnici bi bilo morda bolje.

Ljubi „Štajerc“! Dve ženski sta se pogovarjali. Prva vpraša: „H kateremu gospodu greš pa ti k spovedi, gospa Maier? Jaz grem k patru Odufrusu.“ — „Ne, ne“, pravi druga, „jaz grem k patru Kozimu; ta me vpraša za tako lepe grehe, da se čutim takoj za 30 let mlajša...“

O mašini za košnjo.

Ako si hoče kdo mašino za košnjo (Mähmaschine) nabaviti, naj napravi preje proračun stroškov: 1. izvršitev zaželenega dela z mašino; 2. izvršitev istega dela brez mašine. Ako se pregleđa uspehe obeh teh računov, prišlo se bode tudi do sklepa, je-li je nabava mašine za košnjo koristna ali ne.

Ako imamo posestvo z 3-6 hektarjev travnikov, ki se dajo dvakrat kositi, potem znašajo srednji troški košenja sledeče svote:

1. Z mašino za košnjo.

Mašina za košnjo po 240 K, 5% obresti K 12—	
Zavarovanje proti ognju 1%	—24
Amortizacija 5%	24—
Popravki 5%	12—
2 konja po 1½ dneva = 3 konjskih dnij. Mrva in otava skupaj 6 konjskih dnij po 4 K 80 h	28-80
1 hlapec 3 dni po 4 K 80 h	14-40
Razne potrebe	3-84
Troški košenja z mašino znašajo torej skupaj	K 95-28

2. Košnja s koso.

Košnja 3-6 hektarjev travnika (mrva in otava) zahteva 20 možkih delavskih moči po 5 K 70 h = 115 K 52 h. Pri košnji z mašino nam pride torej delo za okroglo 20 K 70 h ceneje nego pri košnji s koso. Ozirati se mora tudi na to, da je košnja z mašino veliko hitreje končana. S tem se prepreči, da bi postala krma trda, kar zmanjša njeno redilno vrednost.

V splošnem se torej lahko reče: ako imamo 2½ do 3½ hektarjev travnika, potem se na vsak način rentira nabava mašine za košnjo.

Razvoj meliorizacij na Štajerskem.

Veselo je, da je tudi v letih 1905. in 1906. meliorizacijsko na Štajerskem stalno napredovalo.

Tako je znašalo v letu 1905 število posej z meliorizacijske načrte 289, leta 1906. celo 330, leta 1904. pa samo 221. Vedno napredovanje prošelj nam daje pravico sklepati, da se zanimanje za meliorizacije med kmetovalci vedno bolj širi in da bo to napredovanje stalno.

Združniški načrti so se v dobi, o kateri poročamo, popolnoma izvršili in že ogledali in odobrili.

Št.	Okraj	Zadruga	Meliorizirano površje		Dejanski stroški	
			ha	a	K	vin.
1	Fehring	Perlstein	6	—	1701	73
2	Fürstenfeld	Dietersdorf	17	06	5208	95
3	Fürstenfeld	Tauendorf	68	33	22008	32
4	Fürstenfeld	Obgrün	9	65	3996	92
5	Fürstenfeld	Söchan	24	74	7863	50
6	Gradec-okolica	Dobl	19	18	6711	70
7	Hartberg	Unterrohr	13	75	2410	48
8	Hartberg	Neudau	60	73	16551	24
9	Hartberg	Walters-Sobersd.	11	67	3576	77
10	Lipnica	Ragnitz I.	16	20	7906	81
Skupno			247	31	77936	42

Manjših meliorizacij (načrtov posameznih kmetovalcev) se je v letu 1905. izvršilo 155 s skupno površino 187 ha 26 a in stroški 78.569 kron 62 vin., leta 1906. 224 s skupno površino 318 ha 58 a in stroški 127.511 kron 91 vin., torej skupno 379 s skupno površino 505 ha 84 a in s skupnimi stroški v znesku 206.080 kron 63 vinarja.

Da dobimo pregled o meliorizacijskem delovanju po posameznih okrajih, pokažemo tukaj v tabeli število malih meliorizacijskih načrtov z površino in stroški, pregledno urejeno po posameznih okrajih:

Št.	Okraj	Število izvršenih načrtov	Zboljsana površina		Stroški	
			ha	a	K	vin.
1	Birkfeld	7	3	52	1666	40
2	Deutschlandsberg	1	—	05	360	15
3	Kozje	1	—	45	198	91
4	Ivnica	4	5	12	1379	44
5	Fehring	37	41	61	22472	—
6	Feldbach	21	25	16	13529	82
7	Ormuž	2	1	94	1315	24
8	Frohnleiten	1	1	80	570	—
9	Fürstenfeld	89	116	32	51059	67
10	Gleisdorf	29	36	66	16736	33
11	Konjice	8	23	20	7680	07
12	Gradec-okolica	5	11	05	4883	67
13	Hartberg	27	26	17	8328	51
14	Irnding	11	12	26	3632	58
15	Judenburg	6	18	—	5662	55
16	Kirchbach	9	7	82	2927	63
17	Knittelfeld	2	1	95	692	20
18	Lipnica	1	3	17	875	90
19	Ljubno	5	14	23	5902	93
20	Liezen	2	3	28	1556	47
21	Ljutomer	2	2	30	876	97
22	Murau	1	1	60	550	—
23	Neumarkt	11	22	59	6547	95
24	Obdach	7	12	18	4807	64
25	Oberwölz	17	23	17	7172	28
26	Oberzeiring	2	1	83	749	79
27	Ptuj (Haloze)	11	9	79	6043	34
28	Pöllau	6	7	08	2558	49
29	Radgona	1	2	50	111	55
30	St. Gallen	1	2	83	820	—
31	Šmarje pri J.	2	1	88	585	83
32	Schladming	6	7	37	2883	02
33	Stainz	32	36	88	14084	93
34	Weiz	2	6	04	1826	12
35	Slov. Bistrica	1	—	50	856	28
36	Slov. Gradec	9	12	54	4175	97
Skupno		379	505	84	206080	63

Največ meliorizacijskega dela je bilo, kakor se vidi iz tabele, v okraju Fürstenfeld. V mnogih okrajih pa se meliorizacija takorekoč šele začela.

Povprečno lahko računimo, da je na podlagi meliorizacij Štajerska v letih 1905. in 1906. pridelala za 124.000 K več pridelkov.

Da se izobrazijo preddelavci pri melioriziranju, so se, kakor druga leta vršili drenažni tečaji in sicer leta 1905. na Preski, okr. Ljutomer, leta 1906 pa v Lieznu in Gr.-St. Florjanu.

Razen tega se je vršil na Spodnjem Bregu pri Ptuj z viničarskimi učenci današnjih deželnih trsnic in v Gornji Radgoni z viničarskimi

učenci drugih deželnih viničarskih šol po eden šest dni trajajoč tečaj o zazidavi zemeljskih usadov v vinogradih. V Gradcu, 8. marca 1908. Rudolf Werner, dež. kult. inženir.

Veliko posestvo ne daje vedno velikih dobičkov.

V vsakdanjem življenju vidimo prav mnogokrat, da izhajajo kmetovalci na srednjem, da dostikrat celo na majhnem posestvu mnogo lažje, kakor oni, ki imajo obširno premoženje. Uzrok, odkod to prihaja, ni težko izprevideti. Kmet z majhnim posestvom zamore vse mnogo lažje pregledati in drugič, kar je še bolj važno, on zamore izvršiti večino opravil sam ali s svojimi otroci. Tuje delavske moči stanejo dandanes mnogo denarja in zraven tega se jih tudi težko dobi. Zato mora vsak gospodar dvakrat premisliti, predno kupi nov kos zemljišča z namenom, da bi povečal svoje posestvo. Kdor obdeluje svoje polje in travnike, kakor se tiče in tudi v hlevu in na domu sploh dobro gospodari, bode gotovo boljše izhajal, nego da se loti obdelovati preveč in zanemari radi tega celo premoženje.

Tu pa tam misli kak kmetič, da mora povečati število travnikov in ž njimi število živine, ko se povsod govori in čita, da nosi dandanes živinoreja največ. Dobro! Cena žitu ni dandanes taka, da bi se morali vrniti k staremu kmet-skemu ponosu, po katerem velja oni največ, ki je obsejal največ zrnja. Predno pa se je namenil gospodar kupiti travnik, pomisli naj še dobro, ako ne bi zamogel dobiti več in boljše píce na kak drugi bolj ceni način. Marsikateri kmet ima travnik, ki bi se dal s primerno obskrbjo in z gnojenjem tako zboljšati, da bi pridelal potem na njem lahko dvakrat toliko, kot prej. Ako potrosi n. pr. na tak travnik 10 q Tomasove žlindre in ravno toliko kajnite, ima približno 120 K stroškov. To pa niso še davno obresti one glavnice, ki bi jo stal travnik, ker prihajajo k tem tudi prepisnina v zemljiško knjigo, davki itd. Pa ne misliti, da hočemo s tem reči, naj kmet popolnoma opusti dokupovanje primernih zemljišč; ne, če mora kupovati na dolg, potem ga požrejo — kakor se navadno govori — obresti in večji stroški za delavske moči. Nič ne pomaga, upniki so sosesestniki take zadolžene kmetije in čestokrat se dogaja, da se mučijo kmetje od leta do leta samo za svoje upnike in razne posojilnice.

Kolikokrat se sliši v vsakdanjem življenju: „France mora iti pod zlo, ako bo obdeloval še nadalje toliko zemljišča, kakor do sedaj. Lahko bi se rešil, če bi zmanjšal kmetijo tako, da bi jo lahko pregledal in bi delal s svojimi delavskimi močmi.“ V tem je skrita gola resnica. Srečen je oni kmet, ki zamore s svojo družino gospodariti. Domači ljudje si lahko prikratijo, kakor hočejo, osobito pa pri hrani. Saj je znano, da mora marsikatera gospodinja samo radi poslov boljše kuhati. Družina dela ob času žetve in drugih silnih opravil rada kako uro dalje; posli in težaki pa že mrmrajo in posnemajo rokodele, ki vržejo, kakor udari ura, svoje orodje iz rok. V kmetijstvu pa ni to vselej tako lahko, da se zamore razdeliti čas dela po urah.

Kdor nima torej dovolj kapitala na razpolago in kdor živi v krajih, kjer so delavske moči redke in drage (in kje niso dandanes?) pomisli naj prav dobro, predno poveča svojo kmetijo. Ako povečamo kmetijska zemljišča, povečati moramo v največ slučajih tudi hleve in druge gospodarske prostore. Kdor si pa kupuje hišvo ali ga mora celo na novo zidati, ta zna, koliko to stane! Če se počuti toraj na svoji majhni kmetiji primeroma dobro in izhajaš povojno, drži se je! Že marsikdo je padel radi nepremišljenega večanja kmetijskega gospodarstva v dolgove in je šel pod temi pod zlo!

Te vrstice naj bodo opomin za previdnost. Nikakor pa ne misli pisec teh vrstic, naj pusti vsakdo v vseh razmerah vse pri starem! R.

Gospodarske.

Kaj bo letos z živino? Temu vprašanju naj letos posvetijo vso pozornost posebno oni viničarji, ki jih je suša občutno zadela. Deževje v avgustu nam je nevarnost, da nam lahko pomanjkuje krma, bolj prikrilo ko pa odpravilo. Krme,